

КОМИСИЯ НА ЕВРОПЕЙСКИТЕ ОБЩНОСТИ

Брюксел, 10.6.2009
COM(2009) 248 окончателен

**СЪОБЩЕНИЕ НА КОМИСИЯТА
ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ, СЪВЕТА, ЕВРОПЕЙСКИЯ
ИКОНОМИЧЕСКИ И СОЦИАЛЕН КОМИТЕТ И КОМИТЕТА НА РЕГИОНИТЕ**

относно

Стратегия на Европейския съюз за региона на Балтийско море

{SEC(2009) 702}

{SEC(2009) 703}

{SEC(2009) 712}

**СЪОБЩЕНИЕ НА КОМИСИЯТА
ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ, СЪВЕТА, ЕВРОПЕЙСКИЯ
ИКОНОМИЧЕСКИ И СОЦИАЛЕН КОМИТЕТ И КОМИТЕТА НА РЕГИОНИТЕ**

относно

Стратегия на Европейския съюз за региона на Балтийско море

1. ВЪВЕДЕНИЕ

Осем от деветте държави, граничещи с Балтийско море, са държави-членки на Европейския съюз¹. С въвеждането на общностните правила и с възможностите, създадени благодарение на общностните инструменти и политики (например политиката на сближаване, стратегията за устойчиво развитие, политиката за околната среда, интегрираната морска политика, вътрешния пазар и Лисабонската програма), се разкриха важни нови възможности за по-ефективна координация на дейностите, с което се спомогна за осигуряването на по-висок жизнен стандарт за гражданите на тези държави-членки. Дори с наличието на добро ниво на международна и междурегионална комуникация и взаимодействие, все още не се забелязват примери за максимално използване на новите възможности, които членството в ЕС предоставя, и предизвикателствата пред региона все още не са намерили адекватен отговор.

Регионът на Балтийско море е изключително разнородна област по отношение на икономиката, околната среда и културните си традиции, но при все това разглежданите страни имат много общи ресурси и показват значителна взаимозависимост. Това ще рече, че дейностите в една област много бързо могат да имат отзвук в други части от региона или пък в целия регион. При тези обстоятелства областта може да служи за пример за регионално взаимодействие, при което с времето могат да се изпробват и разработват нови идеи и подходи, които да бъдат примери за най-добри практики.

В знак на своето разбиране за това в края на 2006 г. Европейският парламент публикува доклад, в който се призовава за изработването на стратегия за региона на Балтийско море. На 14 декември 2007 г. в заключенията на Председателството на ЕС се отправя покана към Комисията да представи стратегия на Европейския съюз за региона на Балтийско море не по-късно от месец юни 2009 г. Това се случва след констатирането на все по-забележимото влошаване на състоянието на самото Балтийско море, но също така и като необходимост да се обърне внимание на все по-различаващите се пътища в развитието на страните от региона, както и на потенциалните ползи от повече и по-прецизна координация.

Европейският съвет зададе на Комисията три характеристики, които да има предвид при разработването на стратегията. Тя следва да не засяга интегрираната морска политика, одобрена в същите заключения, тя следва *inter alia* да спомага за разрешаването на неотложни екологични предизвикателства, свързани с Балтийско

---

¹ Дания, Естония, Финландия, Германия, Латвия, Литва, Полша и Швеция

море, а Рамката на Северното измерение² следва да служи за основа на външните аспекти на сътрудничеството в региона. В същите заключения Европейският съвет одобрява интегрираната морска политика и приканва Комисията да гарантира, че регионалните специфики ще бъдат взети предвид. Така настоящата стратегия представлява също така важна първа стъпка към регионално изпълнение на интегрираната морска политика в Балтийския регион.

В настоящото съобщение се представя стратегията, за която прикани Европейският съвет. Със стратегията се търси начин да се предложи както координиран и включващ рамката отговор на основните предизвикателства пред региона на Балтийско море, така и конкретни решения на тези предизвикателства. Примерният план за действие е неразделна част от нея. Стратегията и предложените действия и водещи проекти са изготвени след интензивни консултации с държавите-членки и заинтересованите страни. Комисията също така е полагала усилия да информира периодично държавите в региона, които не са членки на ЕС, относно подготовката на тази стратегия.

2. ПРЕДИЗВИКАТЕЛСТВА И ВЪЗМОЖНОСТИ

2.1. Предизвикателства

Редица от предизвикателствата изискват действия на равнището на региона на Балтийско море: отговор на национално или местно равнище може да е неадекватен. Бяха набелязани четири основни предизвикателства, които изискват неотложното ни внимание. Те са:

- Да се даде възможност за развитието на устойчива околна среда
- Да се увеличи просперитетът на региона
- Да се повиши достъпността и привлекателността му
- Да се гарантира безопасността и сигурността в региона.

На челно място сред тях е околната среда, което е подчертано и от Европейския съвет. Особено внимание е отредено за въздействието на излишъка от вредни хранителни елементи в самото Балтийско море, което води до еутрофикация и цъфтеж на водорасли там. Наблюдава се и нарушено екологично равновесие, дължащо се на свръхулов, замърсяване от наземни източници, повишаващи се температури на морската вода, наличието на опасни вещества и други оказващи влияние фактори. Адаптирането към измененията в климата също представлява нарастващо предизвикателство. Тези различни измерения на въздействието вече са толкова разпространени, че в много отношения страдат дори дейности, свързани с любими занимания, и малките търговски обекти.

Основните икономически предизвикателства са да се преодолеят големите различия (а следователно и разгръщането на големия потенциал) в областта на научните изследвания и производствените нововъведения, както и да се премахнат пречките пред

---

² Със Северното измерение се предвижда обща рамка за насърчаването на диалог и на конкретно взаимодействие в Северна Европа между Европейския съюз, Исландия, Норвегия и Русия.

единния пазар. Приоритетни въпроси за достъпността са подобряването на мрежите, слагането на края на енергийната изолация на части от региона и осигуряване на устойчивост на начините за транспорт. И накрая, приоритетите в областта на безопасността са намаляване на рисковете за гражданите на региона, инфраструктурата и околната среда във връзка с опасности от различно естество, най-вече случайното замърсяване на морската вода и организираната престъпност.

2.2. Възможности

Несъмнено регионът има значителен потенциал, който може да бъде оползотворен по-добре. Тук намират място добре образована работна ръка, експертни познания в областта на иновациите — най-вече в отрасли на икономиката, основана на знания — просторни и относително неповредени земни площи, богати на природни ресурси, и силни традиции при междурегионалното взаимодействие. Работата в мрежа от агенции, спонсориращи научноизследователската дейност, от всички държави-членки в Балтийския регион, подкрепяна от Рамковата програма за научни изследвания, служи за солидна основа на сътрудничеството в научноизследователската дейност и обмена на знания в региона. Рамката, предоставяна от политиките на Европейския съюз и правото му, предлага солидна основа за изграждането на по-ефективно взаимодействие. Например определянето на Балтийско море като особено чувствителна морска зона ще спомогне за гарантиране на това, че растежът на корабната и други морски дейности е устойчив процес.

3. СТРАТЕГИЯТА: ИНТЕГРИРАНА РАМКА ЗА ОТГОВОР НА ПРЕДИЗВИКАТЕЛСТВОТА И ВЪЗМОЖНОСТИТЕ НА РЕГИОНА НА БАЛТИЙСКО МОРЕ

Проведеният от Комисията анализ³ показва следното:

- Необходим е интегриран подход за устойчивото развитие на региона на Балтийско море. Въпросите са взаимно свързани: например, подобряването на състоянието на морето води до по-голяма заетост поради по-големите възможности за морско дело, които ще изискват по-добри транспортни връзки. Посредством наличието на интегрирана стратегия всички ще могат да се възползват от общ подход.
- По-добрата координация и по-стратегическото използване на общностните програми са ключови съставки, особено във време на криза, за гарантиране на това, че фондовете и политиките в региона допринасят пълноценно за стратегията. Още повече, че резултатите от научноизследователските програми в областта трябва изцяло да се интегрират в други програми и области от политиките.
- В рамките на съществуващата финансова и правна рамка са налице големи възможности за ефективни действия посредством близко сътрудничество и координация.
- Необходими са конкретни действия, за да се отговори на набеязаните предизвикателства. Те ще бъдат предприети от заинтересованите страни в региона,

---

³ Работен документ на службите на Комисията относно стратегията на Европейския съюз за региона на Балтийско море: в процес на изготвяне.

включително и правителствата и агенциите, общините, международни и неправителствени организации.

- Стратегията е по същество вътрешна и е насочена към Европейския съюз и неговите държави-членки. Ефективността на някои от предложените дейности ще бъде подсилена посредством постоянно конструктивно сътрудничество със заинтересовани трети страни в региона. Съществуващите добре функциониращи структури, най-вече в рамките на „Северното измерение“, но не само там, предоставят рамката, в която ЕС ще продължи да търси по-нататъшно сътрудничество с тези страни.

Затова стратегията следва да предложи интегрирана рамка, която позволява на Европейския съюз и на държавите-членки да набележат своите нужди и да ги обвържат с наличните ресурси посредством координация на съответните политики. Това ще позволи на региона на Балтийско море да се радва на устойчива околна среда и оптимално икономическо и социално развитие.

Затова Комисията предлага примерен план на действие, който е цялостно обсъден с държавите-членки и заинтересованите страни в региона, за да се гарантира изпълнението на проекти със значими за обществото резултати. Планът на действие е организиран около четирите компонента. При все това обаче той представлява интегрирана стратегия; а предложените действия често съответстват на повече от една от набелязаните цели. Отделните дейности и водещите проекти са подбрани заради бързото им изпълнение и въздействието им.

4. ПРЕДИСТОРИЯ И КОНТЕКСТ

4.1. Географско покритие

Стратегията обхваща макро региона около Балтийско море. Мащабът зависи от темата: например въпросите от икономическо значение включват всички страни в региона, въпросите относно качеството на водата обхващат целия район на улов и т.н. Като цяло тя засяга осемте държави-членки, граничещи с Балтийско море. Необходимо е и близко сътрудничество между ЕС и Русия с оглед на това да се действа съвместно по редица предизвикателства в региона. Същата необходимост от конструктивно сътрудничество важи и за Норвегия и Беларус.

4.2. Съответстващи политики

Много политики и програми на Европейския съюз са важни за региона и очакваме те да бъдат ключови елементи в стратегията. Сред тях са политиката на сближаване, която за периода 2007—2013 г. носи 50 милиарда евро на региона. Общата политика в областта на рибарството (ОПОР) пряко допринася с още 1,25 милиарда евро. Комисията планира да работи с управляващите органи, за да им помогне да гарантират, че разпределените средства са съобразно стратегията.

Арктическият регион, предмет на отделно съобщение на Комисията от миналата година⁴, е тясно свързан с Балтийския регион посредством Евро-Арктическият регион на

---

⁴ „Европейският съюз и Арктическият регион“, COM(2008) 763 от 20.11.2008 г.

Баренцово море. Рамковата директива за морска стратегия и Планът за действие за Балтийско море на Хелзинкската комисия (HELCOM) дават насока за намесата в областта на околната среда, като в същото време се отчитат общите политики на ЕС, които имат въздействие върху морската среда като селското стопанство, рибарството, транспорта. Общата селскостопанска политика, най-вече посредством развитието на селските райони, спомага за постигане на целите за превръщането на региона на Балтийско море в проспериращо място с устойчива околна среда. Политиките за единния пазар и Лисабонската програма, включително законодателният текст за малките предприятия (Small Business Act), ще вдъхнат живот на съответните части от стратегията, по-специално на раздела, свързан с просперитета, докато Европейското научноизследователско пространство, заедно с финансовия си инструмент — 7-мата рамкова програма (РП7), ще предостави солидна научна основа за устойчивото управление на басейна на Балтийско море. Трансевропейските транспортни и енергийни мрежи са гръбнакът на компонента за достъпност и привлекателност. Освен това Европейският план за икономическо възстановяване предлага значима допълнителна финансова подкрепа за множество енергийни инфраструктурни проекти в региона. Където е целесъобразно, ще бъде насърчавано сътрудничеството с Русия в областта на рибарството в рамките на споразумението между ЕС и Русия в областта на рибарството.

5. ОТГОВОР

Водени от почти единодушната позиция на отзовалите се на консултациите с партньори от всички нива и видове, Комисията е убедена, че най-добрият отговор за тези предизвикателства и възможности е интегрирана многосекторна стратегия за региона. Обхватът на въпросите прави настоящия случай подходящ за прилагането на териториален подход за сближаване, както бе поискано на неформалната среща на министрите в Лайпциг през 2007 г.

Регионът на Балтийско море е добър пример за макро регион — област, която обхваща редица административни региони, но с достатъчно общи проблеми, за да бъде оправдано прилагането на единен стратегически подход. И други области в Европейския съюз започват да се самоопределят като макро региони, затова избраният за тази стратегия подход ще предложи важни поуки относно потенциала на подхода при макро регионите.

Това е следствие от предложенията на Комисията относно териториалното сближаване, отразени в Зелената книга от месец октомври 2008 г., където актовете на интервенция се създават около необходимостта от функционални региони, не толкова според предварително определени финансови и административни критерии. Този вид подход в макро регионите също така предлага на ЕС иновативен инструмент за политика, който може да послужи като добър пример за усилията за постигане на общи за ЕС цели и по-ефективна координация на териториалните и секторните политики въз основа на общи териториални предизвикателства.

По подобен начин цялостно и инициативно изпълнение на дейностите в областта на морското дело в стратегията ще бъдат важен тест за регионалното (за басейна) изпълнение на инициативите от интегрираната морска политика.

Можем да групираме необходимите дейности в четирите компонента по-долу, като добавим и раздел за хоризонтални въпроси. Това групиране е само за целите на анализа: всеки компонент е свързан с широк кръг от политики и ще има отражение върху другите компонентни.

5.1. Регион с устойчива околна среда

Балтийско море е едно от най-големите солени морета (със слаба соленост) в света, като се наблюдават големи разлики в нивото на солта в различните му под-басейни. То е относително плитко (средна дълбочина от 50 метра в сравнение с 1500 метра за Средиземно море) и е почти изцяло затворено. Само 3 % от водата (в обем) се сменя годишно – т.е. целият обем се сменя за над 30 години. Водосборният басейн на реките, които се вливат в него, е с размер четири пъти по-голям от самото море и с население от почти 90 милиона жители.

Уникалните характеристики на Балтийско море и въздействията, на които е изложена околната среда там изискват макрорегионален подход с цел борба срещу влошаването на състоянието в региона в дългосрочен план. Това е отдавна познато, включително и посредством съвместните действия с HELCOM, въпреки че има нужда от по-голяма координация сред секторните политики.

Основни проблеми, засягащи морската среда

Наличните данни показват, че въздействието в региона, като например замърсяването от вредни хранителни елементи, най-вече нитрати и фосфати, не може лесно да бъде преодоляно, а то има бързо и видимо отражение. Резултатът е увеличаващ се цъфтеж на водораслите, който засяга по-голямата част от морето през лятото. Тези водорасли усвояват кислорода, необходим и за риби и други форми на живот. Този проблем е известен от дълги години, но предприетите до момента инициативи не са достатъчно ефективни поради увеличаващото се население, недостатъчно добро фокусиране на селскостопанските мерки върху областите с интензивно земеделие и необходимостта от повече време, преди мерките да могат да покажат някакъв значим резултат.

Рибарското дело изиграва още един важен фактор по отношение на екосистемата. Запасите от някои видове са намалели значително, а някои рибарски практики водят до случаен улов на видове, които не са предмет на улова, или до разрушаването на хабитати. Установяването на екосистемен подход към управлението, както се предлага по ОПОР, и прилагането на предвиденото по ОПОР за минимализиране на въздействието от рибарството върху морската среда ще бъде в подкрепа на опазването на екосистемата на Балтийско море, като същевременно се взема предвид Планът за действие за Балтийско море на Хелзинкската комисия (HELCOM). Риболовната флота следва да бъде съобразена със съществуващите рибни ресурси.

Планът за действие обхваща следните приоритетни области: 1. Намаляване на освобождаването на вредни елементи в морето до приемливи стойности. 2. Опазване на природните зони и на биоразнообразието, включително и във връзка с рибарството. 3. Намаляване на употребата и въздействието на опасните вещества. 4. Превръщане на региона в пример за чист морски превоз. 5. Сметчане на измененията в климата и приспособяване към тях.

5.2. Проспериращ регион

Свързваща нишка за региона е морето. Регионът обаче е и разделен на проспериращ и до голяма степен иновативен Север и Запад, от една страна, и развиващ се Изток и Юг, от друга. И все пак разликите между най-успешните по отношение на нововъведенията региони в ЕС — в скандинавските страни и Германия, и регионите с високо образовани млади хора и слабо развита инфраструктура в Полша и трите балтийски държави предоставят възможности за допълващо се взаимодействие и развитие от полза за всички страни. И по-конкретно подобно взаимодействие следва да предлага истински бизнес възможности за малките и средните предприятия (МСП), особено за онези, които работят в области, свързани с иновациите.

Европейският съюз е изправен пред сериозна икономическа криза. От една страна, той има нужда да се възползва от вътрешния пазар, а от друга — да увеличи възможностите, предлагани от иновациите. Тази стратегия предлага още една възможност за намаляване на пречките пред търговията, за постигане на по-големи ползи от единния пазар и за използване на потенциала на големите различия в иновациите. Освен това е важно да се поддържа рентабилността и конкурентоспособността на ключови сектори от селското стопанство, горското дело и рибарството, за да могат те да допринасят повече за икономиката и устойчивото развитие.

За да се постигне по-голяма производителност, по-високо ниво на иновации и устойчиво развитие, регионът на Балтийско море трябва да повиши степента на приобщаване и интеграция към пазара си на труд. По-голяма заетост, висококачествени работни места, постоянното наличие на добре обучена и гъвкава работна ръка, както и ниска степен на социална изолация са все жизненоважни фактори при гарантирането на конкурентоспособността и привлекателността на региона.

Основни въпроси, засягащи просперитета

Премахване на пречките пред търговията: Поради малките национални пазари в Балтийския регион, е важно да се модернизира бизнес средата, за да се стимулира развитието на местните предприятия и да се привлекат чужди инвеститори. Въпреки наличието на вътрешния пазар, пред търговията със стоки и услуги все още съществуват практически пречки. Консултациите и анализите, проведени при изготвянето на прегледа на единния пазар за 2007 г., показват, че в някои области и сектори правната рамка на единния пазар все още не функционира така добре, както би трябвало. Подобренията ще бъдат от особено значение за МСП, както се отбелязва и в законодателния текст за малките предприятия (Small Business Act). Необходими са усилия за улесняването на трансграничното движение на стоки и административна комуникация.

Подкрепяне на иновациите: Разделението Изток—Запад в иновационния капацитет на региона на Балтийско море е отразено в последния Сравнителен анализ на европейските иновации за 2007 г. (EIS 2007). Обменът на знания и компетенции, както и задълбочено сътрудничество от страна на скандинавските страни и Германия като отличници в сферата на иновациите може да помогне много на Полша и на балтийските страни да продължат да наваксват. Заедно можем да създадем динамична среда за още по-добри резултати в областта на иновациите посредством укрепването на

транснационалното сътрудничество в различни области като научни изследвания, сформирани на клъстери и иновационни услуги.

Планът за действие обхваща следните приоритетни области: 1. Премахване на пречките пред вътрешния пазар в региона на Балтийско море. 2. Разгръщане на целия потенциал на региона в областта на научните изследвания и иновациите. 3. Прилагане на законодателния текст за малките предприятия (Small Business Act): насърчаване на предприемачеството, укрепване на МСП и повишаване на ефикасното използване на човешките ресурси. 4. Засилване на устойчивостта в селското стопанство, горското дело и рибарството.

5.3. Достъпен и привлекателен регион

Самото Балтийско море и низините около него през годините са служели като пътища за търговия и комуникация. Разделението след 1945 г. представляваше прекъсване на механизма на открити контакти, който бе възобновен през деветдесетте години на 20-ти век. През последните две десетилетия бяха направени значителни инвестиции, но все още доста работа трябва да се свърши, за да може инфраструктурното развитие да се изравни с това в други части в Европейския съюз. Пътищата по земя и по вода все още се нуждаят от подобрения, за да станат удобни и екологични. Източната и северната част си остават твърде изолирани от останалата част на Европейския съюз. Регионът се превръща във все по-популярен мост към Азия, най-вече с железопътните си връзки.

Доставката на енергия и сигурността ѝ са от особена грижа: въпреки че някои страни в региона имат значителни собствени ресурси на енергия, повечето трябва да разчитат на внос. Ето защо е необходимо да се доразвият и диверсифицират връзките между държавите, за да предотвратяват евентуални прекъсвания или други изненади. Човешките взаимоотношения също са важни и могат да бъдат скрепени посредством дейности в областта на образованието, туризма и здравето.

Основни проблеми по отношение на транспорта и енергията

Транспорт: Ниска степен на достъпност характеризира множество части от региона: Северна Финландия, Швеция и балтийските страни са с най-ниска степен на достъпност в цяла Европа както по отношение на вътрешните, така и по отношение на външните отношения. Причините са големината на региона, което означава дълги разстояния и време при пътуване, както и усложнена географска и климатична обстановка. Слабата инфраструктурна мрежа и услуги предполагат високи цени. Подобренията трябва да бъдат въведени посредством устойчиви начини на транспорт.

Енергия: На енергийните пазари липсва подходяща инфраструктура и са твърде национално ориентирани, вместо да бъдат свързани помежду си вътре в региона. Това създава по-големи рискове при доставката на енергия и по-високи цени. Освен това, за да може да функционира добре вътрешният енергиен пазар, страните трябва да бъдат взаимно свързани. При все това—с изключение на кабелния електропровод Естлинк между Естония и Финландия—Естония, Латвия и Литва като цяло си остават изолирани от по-големите енергийни мрежи на Европейския съюз.

Планът за действие обхваща следните приоритетни области: 1. Подобряване на достъпа до, ефикасността и сигурността на енергийните пазари. 2. Подобряване на вътрешните и външните транспортни връзки. 3. Запазване и засилване на привлекателността на

региона на Балтийско море, най-вече посредством образованието, туризма и здравеопазването.

5.4. Сигурен и безопасен регион

Сигурността и безопасността на природата в региона ще продължат да претърпяват важни промени през следващите години. Очаква се морският транспорт да се засили, като така ще се увеличи рискът от аварии и податливостта към замърсяване. Вече съществува сътрудничество, но то следва да бъде укрепено, за да се превърне регионът в световен лидер в областта на морската сигурност и безопасност. Морска авария от мащаба на аварията с танкера Ерика би имала катастрофални последици. Разширяването и задълбочаването на сътрудничеството в рамките на ЕС по наказателноправни въпроси означава, че дейностите в региона за противодействие на престъпността следва да се съсредоточат върху засилено практическо трансгранично сътрудничество. И на последно място регионът трябва да се подготви за очакваното зачестяване на природни бедствия в резултат от измененията в климата.

Основни проблеми по отношение на сигурността и безопасността

Случайно (при аварии) или умишлено замърсяване на морската вода: Поради стратегическото си разположение регионът на Балтийско море е естествена пътна артерия за превоза на петрол, най-вече от Русия. В периода 1995—2005 г. превозът на петрол във Финския залив се увеличи четирикратно, тази тенденция се очаква да се запази. Освен това се наблюдава и нарастваща тенденция за транспорт на втечен природен газ. Тези дейности крият опасност за околната среда, особено при сурови зимни условия. През 2007 г. е имало 120 корабни аварии в Балтийско море. Необходими са още действия за подобряване на сътрудничеството, координацията и интегритета на морската безопасност, агенциите за наблюдение и реакциите при аварии.

Трансгранична престъпност Престъпността в региона е повлияна от географското разположение, различаващите се икономически и социални условия, разликите в цените на акцизните стоки, наред с отвореността и лесния достъп в региона на Балтийско море, което е характеристика на взаимоотношенията в Общността. Тези фактори предполагат специални отговорности на държавите-членки с външни граници, особено след премахването на проверките на вътрешните за Съюза граници. Всички държави-членки трябва да предприемат мерки за сътрудничество с цел опазване на вътрешната сигурност.

Планът за действие обхваща следните приоритетни области: 1. Превръщане на региона във водещ по отношение на морската безопасност и сигурност. 2. Засилване на нивото на защита от сериозни извънредни ситуации по море и земя. 3. Намаляване на размера и вредата на трансграничната престъпност.

5.5. Действия в хоризонтална посока

Няколко междусекторни дейности са от основно значение за цялостната стратегия. Те включват разработването на интегрирани структури за морско управление и морско и наземно териториално устройство. Проектът BONUS-169, който съчетава екологичен подход с ефективно взаимодействие между науката и политиката, финансиран по РП7, е с ключово значение за успеха на стратегията.

6. ИЗПЪЛНЕНИЕ И УПРАВЛЕНИЕ — ОТ ДУМИ КЪМ ДЕЛА

6.1. Процес на консултации

Комисията бе ангажирана с мащабен процес на консултация, който има три основни компонента: неофициални документи от правителствата и други официални органи в региона; прояви с участието на представители на официални органи, неправителствени организации и частния сектор, които да дадат своя принос чрез опита си; обществени консултации посредством уебсайта на сървъра Европа, които предизвикаха множество реакции.

Посланията бяха ясни:

- Няма да има нови институции. Регионът на Балтийско море има множество структури за съдействие: не бива да създаваме нови, които да доведат до допълнителни административни разходи, без да допринесат за ефективни действия.
- Това не е просто една стратегия. Трябва да има и дела—конкретни, осезаеми дейности—за справяне с предизвикателствата пред региона. Ето защо в своя план на действие Комисията настоява, че държавите-членки и другите заинтересовани страни трябва да поемат отговорност като водещи партньори за конкретни приоритетни области и водещи проекти, например разработването на интегрирани структури за морско управление в съответствие с интегрирания подход към морската политика.
- Ангажираност от страна на Европейската комисия. Това следва да обхваща не само наблюдение на изпълнението на финансираните програми и транспонирането на директиви. Комисията може да откликне на необходимостта от независим многосекторен орган, който може да гарантира необходимата координация, наблюдение и последващи действия по плана за действие, както и редовно актуализиране на плана и на стратегията, както е необходимо.

6.2. Предложения за управление и изпълнение

В светлината на тези заключения и необходимостта от гъвкав подход предвид широкия спектър от дейности, ние отправяме следните предложения относно управлението и изпълнението:

- **Разработване на политика:** Докато държавите-членки си сътрудничат по конкретни мерки общото наблюдение ще се извършва в рамките на структурите на Общността, с периодични доклади и предложения за препоръки от Комисията до Съвета. Европейският съвет редовно ще бъде информиран за напредъка по стратегията.
- Комисията ще носи отговорност за **координацията, наблюдението, докладването, подпомагането на изпълнението и на последващите дейности**. В партньорство със заинтересованите страни в региона тя следва да изготвя редовни доклади за напредъка и да се позовава на правото си на инициатива за отправяне на предложения с оглед на адаптирането на стратегията и на плана за действие, когато е необходимо. При координацията следва да се прави преглед на това как усвояването

на средствата допринася за изпълнението на приоритетите на стратегията. За 2011 г. се предвижда преглед на положителния за Европа принос на стратегията, както и на плана за действие.

- **Изпълнение на място** — отговорността на партньорите, които са вече активни в региона — ще бъде допълнително съгласувано с целите и очакваните резултати. Комисията ще работи в партньорство с другите институции, държави-членки и региони, международни финансови институции, транснационални програмни органи и междуправителствени организации като HELCOM за набелязването на координационни органи в приоритетните области и главни партньори за водещите проекти.
- С цел да се поддържа високата степен на ангажираност на всички заинтересовани страни в региона, която ясно можеше да се забележи по време на процеса на консултация, ще се провежда **годишен форум** с цел да бъдат събрани на едно място партньори, засегнати от различните аспекти на стратегията, включително и от заинтересовани трети държави, както и да се отправят препоръки за изпълнението.
- И накрая, **отношенията с трети страни** следва да бъдат установявани основно посредством Северното измерение с варианта да се използват алтернативни канали, когато са от полза.

6.3. Практическо изпълнение

С тези договорености ще се насърчи ефективната координация на политиките, по-ефективното прилагане на общностното законодателство и по-добра координация на инструментите за финансиране. Към момента Комисията не предлага допълнително финансиране или други ресурси. Някои от конкретните дейности и проекти обаче ще изискват финансова подкрепа. Основен източник са средствата по структурните фондове⁵ за региона — по повечето програми вече са позволени дейности, предвидени в стратегията. Програмните органи могат да прегледат критериите за разпределение и да улеснят подбора на проекти в съответствие със стратегията. Освен това Комисията ще приветства целесъобразни изменения на програмите, когато е необходимо.

Освен това държавите-членки са изразили съгласие да проверят дали могат да финансират със собствени средства проекти и дейности, които отговарят на приоритетите на стратегията. Европейската инвестиционна банка и други международни и регионални финансови институции като Скандинавската инвестиционна банка (Nordic Investment Bank) и Европейската банка за възстановяване и развитие също могат да дадат своя принос.

7. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Регионът на Балтийско море има установени традиции за работа в мрежи и съдействие в множество области на политика. Настоящата стратегия предлага възможността да се направи крачката от думи към дела и да се предложат реални ползи за региона като цяло.

---

⁵ Европейският фонд за регионално развитие, Кохезионния фонд, Европейския социален фонд, Европейски земеделски фонд за развитие на селските райони, Европейския фонд за рибарство.

Описаният по-горе анализ показва необходимостта от общ стратегически поглед за задаване на посоката на териториалното развитие на региона на Балтийско море. Ясно е, че никое от действащите лица самó не може да приложи набора от необходими мерки за справяне с предизвикателствата, нито да използва възможностите на региона. Убедени сме, че стратегията за региона на Балтийско море, състояща се от подхода и дейностите, описани по-горе, са от особено значение за опазването на Балтийско море и за пълноценното използване на възможностите, открити се пред региона.

Ето защо Комисията приканва Съвета да прегледа и да одобри настоящото съобщение и свързания с него план на действие.